

CARLOS ERNESTO GARCÍA

Pobre del Salvador

Se sol dir que una imatge val més que mil paraules. Qui no conserva en la memòria el record d'aquella nena corrent nua per un camí del Vietnam, mentre els avions nord-americans llançaven napalm, o el rostre d'una altra nena, en aquest cas colombiana, que, soterrada amb l'aigua fins al coll, finalment no pogué salvar-la ningú i va passar a ser com el símbol de la catàstrofe d'Armero. Jo no les oblide i estic convençut que vostè tampoc. De manera que la primera pregunta que se m'acut és quina passarà a ser la imatge que quedarà en la nostra memòria col·lectiva en el cas del terratrèmol que va sacsejar el Salvador el passat 13 de gener.

Per a molts, supose que la fotografia en què es mostra aquesta enorme llengua de terra que va inundar centenars de cases en la colònia Las Colinas. Sens dubte és la més espectacular. Però també és la que millor retrata, al seu torn, la negligència dels nostres polítics, que van permetre en el seu dia la construcció d'habitatges en l'anomenada serralada de Balsamo. Una zona del país que havia portat a un profund debat en l'Assemblea Legislativa a mitjan de la dècada dels noranta, en què es feia èmfasi en la no conveniència de construir cases sobre les falces del volcà de San Salvador ni als seus voltants. La història ha demostrat, una vegada més, que no es pot fer el desentès en favor de l'especulació econòmica.

Però a mi em passa pel cap una altra imatge, situada al mateix escenari: la d'unes mans intentant desesperadament furgar la terra per trobar els cossos dels familiars que descansaven, en la majoria dels casos, ja sense vida, a uns quants metres de fondària. Aquesta imatge deixava en evidència la incapacitat del govern per reaccionar adequadament davant un fet que commovia el món, però molt especialment, els familiars, que, deseparats, vagaven sense rumb fix sobre el que, segons ells, cor-

responia al lloc en què havien de reunir-se amb els seus. No podien desesperar del malson, i potser alguns no ho faran mai. Els voluntaris internacionals que treballaren dia i nit intentant traure almenys una persona encara amb vida, han tornat a casa, sense poder-nos contar que això ha estat possible. Però, els devem l'esforç realitzat, que no podrem pagar-los mai d'una altra manera que no siga amb el nostre afecte i el nostre merescut respecte.

“El govern dels EUA, tan preocupat durant la guerra, no s'ha fet sentir en aquesta ocasió. Ni el nostre president els ha demanat l'ajuda necessària.”

En menys de vint anys, el nostre poble ha hagut de suportar una llarga guerra que, al llarg de dotze anys, va deixar un saldo de més de setanta mil morts, centenars de milers de desplaçats i un sens fi de pobles completament destruïts a causa dels bombardeigs de l'exèrcit. Enmig d'aquest conflicte, es va succeir el terratrèmol de 1986 i posteriorment l'huracà Mitch, que va negar bona part del territori nacional, encara que certament en aquesta ocasió la pitjor part se la va emportar el veí país d'Hondures. I ara, un nou terratrèmol, que accentua encara més els problemes d'una població ja de per si injustament castigada per la recent dolarització, que únicament afa-

voreix certs empresaris i comerciants, però que va en detriment de la immensa majoria dels ciutadans salvadorencs.

Ara, amb centenars de milers de damnificats, seria bo preguntar-se quina eixida podria tenir un país que, segons les primeres estimacions, ha retrocedit almenys cinquanta anys en el seu desenvolupament econòmic.

El govern dels Estats Units, tan preocupat per mantenir la seua presència durant el conflicte de la guerra —la seua ambaixada a San Salvador sembla més una instal·lació militar que una seu diplomàtica—, no s'ha fet sentir en aquesta ocasió. Però és que tampoc al president Francisco Flores tan amic seu, se li ha vist fer una crida pública perquè envien almenys un dels seus avions amb ajuda humanitària. Almenys ens hauria agradat veure que ho feia de la mateixa manera que al govern de Colòmbia li va sol·licitar tres mil taüts. Hem de suposar que el Colòs del Nord deu estar més ocupat amb els preparatius per rebre a la Casa Blanca el nou president que amb coses que al capdavant no els afecten en matèria de seguretat nacional.

Continuarem esperant, mentre milers de famílies dormen a la intempèrie, en molts casos, sense cap mena d'abric, sense aliment i sense ningú que els garantezca un futur digne. Mantindrem, això sí, l'esperança que a poc a poc el país vaja recuperant la confiança que el dia de demà haurà de treballar per crear un aparat d'emergència que siga francament capaç d'afrontar aquesta mena de fenòmens naturals i les seues conseqüències.

El Salvador, conegut popularment com la Vall de les Hamaques, descansa sobre un vertader volcà físic i polític, que clama al cel amb l'esperança que potser algun dia Déu els donarà la seua benedicció.

Escriptor salvadorenc